

การศึกษาผลการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน
(NATIONAL TEST : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยใช้กระบวนการ
นิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (COACHING & MENTORING)*
THE STUDY OF SUPERVISION TO INCREASE THE STUDENT SCORE TOWARD
THE (NATIONAL TEST : NT) OF PRIMARY 3 TEACHERS FOR SCHOOLS
UNDER THE UDON THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE 4, USING THE PROCESS OF COACHING AND MENTORING

ทนงศิลป์ จันทะแจ้ง¹, จินณพัต ผลทิพย์²

Thanongsin Janthajang¹, Chinnapat Pholthip²

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4^{1,2}

Udonthani Primary Educational Service Area Office 4^{1,2}

Email : totthanongsin@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ ความเข้าใจของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) ศึกษาผลการนิเทศการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) และ 3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) และแบบรายงานผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยตรวจสอบจากค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับมาก 2. ผลการศึกษานิเทศการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) อยู่ในระดับมาก 3. ผลศึกษาผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพ

ผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนมหาธาตุเจดีย์ คณะแผนกเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าระดับประเทศ

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้เชิงรุก; การประเมินคุณภาพผู้เรียน; กระบวนการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to study and comprehend the Primary 3 teachers' knowledge and understanding in designing active learning approach. 2) Study the results of supervision and design of active learning method of Primary 3 teachers using the coaching and mentoring model and 3) Study the results of student score toward the (National Test : NT) in Primary 3 schools under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 4. The sample consisted of 17 Primary 3 teachers under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 4 in the 2020 academic year. The research instruments were selected through 1) the teacher comprehension in active learning approach questionnaire for Primary 3 teachers' 2) the Primary 3 teacher attitude questionnaire toward the supervision coaching and mentoring and 3) the report score of National Test : NT assessment of Primary 3 students for school under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 4. The statistics employed for data analysis were mean, percentage, standard deviation for dependent samples.

The findings of the study were as follows: 1. The result of Primary 3 teachers understanding and acknowledgement toward Active Learning approach were as a very good level. 2. The study of supervision and design of active learning method for Primary 3 teachers using the coaching and mentoring model were as a very good level. 3. The result of Primary 3 students mean score towards the National Test : NT assessment under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 4 was higher than the set criterion of the National level.

Keywords : Active Learning; The students score assessment; Process of coaching and mentoring

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาที่สำคัญคือการพัฒนาที่สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนจากโรงเรียนในทุกสังกัด โดยวัดความสามารถพื้นฐานสำคัญ 2 ด้าน คือ ด้านความสามารถด้านภาษาไทย และความสามารถด้านคณิตศาสตร์ ผลการประเมินที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 และเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย กำหนดยุทธศาสตร์แผนการศึกษาของชาติระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และระดับสถานศึกษา จากการรายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แม้จะพบว่า ผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ แต่ค่าเฉลี่ยร้อยละ ยังอยู่ในระดับที่ต่ำ ซึ่งเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีระดับที่สูงขึ้น

เมื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินการนิเทศติดตามการยกระดับผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน ภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า บุคลากรในระดับสถานศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านภาษาไทย และด้านคณิตศาสตร์ ให้กับผู้เรียนที่ถูกต้อง และขาดกระบวนการนิเทศกำกับติดตามที่เหมาะสมกับบริบทของผู้รับการนิเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4, 2562) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีการพัฒนาครูที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ถูกกำหนดจากส่วนกลางเป็นสูตรสำเร็จ เช่น จัดฝึกอบรมด้วยการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิบรรยายเพียง 2-3 วัน แต่ในปัจจุบันมีการพัฒนาครูที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ได้รับการยอมรับและนำไปใช้อย่างแพร่หลาย คือ การชี้แนะ (Coaching) และการเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) ซึ่งเป็นกลยุทธ์สำคัญในการปรับปรุง พัฒนาการสอนของครู และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผ่านการปฏิบัติงานปกติของครูและดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนและห้องเรียนมากกว่าการฝึกอบรมแบบครั้งเดียว ซึ่งถือว่าเป็นกลยุทธ์สำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาผ่านการปฏิบัติภาระงานปกติของครู โดยการชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลย้อนกลับ และการประเมินตนเอง ทั้งนี้ การชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสอนที่มีประสิทธิภาพได้แพร่กระจายอย่างรวดเร็วในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยมีลักษณะของการปฏิสัมพันธ์การทำงานร่วมกัน

และความไว้วางใจ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความศรัทธา ปลุกฝังความรับผิดชอบร่วมกัน เกิดเป็นนวัตกรรม
แนวใหม่ที่พัฒนาความเป็นมืออาชีพของครูในการจัดการเรียนการสอน (Chien, 2013)

ผู้วิจัย ในฐานะเป็นศึกษานิเทศก์ พบข้อบกพร่องดังกล่าวของสถานศึกษาในสังกัดจึงนำ
ประเด็นปัญหามาจัดทำเอกสารประกอบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching &
Mentoring) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ การประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 4 โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active
Learning) ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้รูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง
(Coaching & Mentoring) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาครูเพื่อให้ผลการพัฒนาการจัดการเรียนการ
สอนให้มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการออกแบบ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

2.2 เพื่อศึกษาผลการนิเทศการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching
& Mentoring)

2.3 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

3. สมมุติฐานการวิจัย

3.1 การพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active
Learning) โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)
จะส่งผลต่อพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

4.1 ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active
Learning) หลังจากได้รับการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)

4.2 ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะ
และการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบและวิธีดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนการพัฒนา

ศึกษาปัญหาความต้องการในการพัฒนาจัดทำโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์การประเมิน
คุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อบรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

สำหรับครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 ประชาสัมพันธ์โครงการ โดยนำเสนอข้อมูล ความรู้ ความจำเป็นในการยกระดับผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้ทุกโรงเรียนมอบหมายให้ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เข้ารับการอบรมศึกษาข้อมูลการพัฒนา กำหนดหลักสูตรและวิธีการในการส่งเสริมพัฒนา เตรียมการจัดประชุมโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อบรมพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ขั้นที่ 2 การดำเนินการพัฒนาเพื่อการเปลี่ยนแปลง

1. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จัดการอบรมยกระดับผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) นิเทศติดตาม โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) หลังการอบรมเสร็จสิ้น

2. ระดับโรงเรียน รายงานผลการอบรมให้ผู้บริหารรับทราบ และร่วมกับผู้บริหารและคณะครูวางแผนจัดทำโครงการหรือแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (Active Learning) ตามที่ได้อบรมมา โดยดำเนินการตามที่วางแผนไว้ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ให้กับนักเรียนของตนเอง ศึกษาวิเคราะห์ประเมินความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring)

ขั้นที่ 3 การนิเทศและติดตามผลเพื่อการพัฒนาจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring)

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการพัฒนา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
2. การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปรายงานผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1) ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 160 คน 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนมหาธาตุเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 17 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ ได้แก่ 1.1) คู่มือการอบรมการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) 1.2) คู่มือการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ การประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 2.1) แบบประเมินความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบ

การนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) เป็นแบบมาตรฐานส่วน ประมวล ค่า 5 ระดับ จำนวน 26 ข้อ วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์และ พฤติกรรมที่ต้องการวัด จากนั้นพิจารณาเลือก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.80 - 1.00 2.2) แบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) เป็นแบบมาตรฐานส่วน ประมวลค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ มีขั้นตอนการสร้างแบบประเมิน นำแบบทดสอบฉบับร่างให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา ความ สอดคล้องระหว่างเนื้อหาพฤติกรรมที่ต้องการวัดและข้อคำถาม (IOC) ใช้วิธีของ Rovinelli และ Hambleton วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์และพฤติกรรมที่ ต้องการวัด จากนั้นพิจารณาเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 0.80 - 1.00

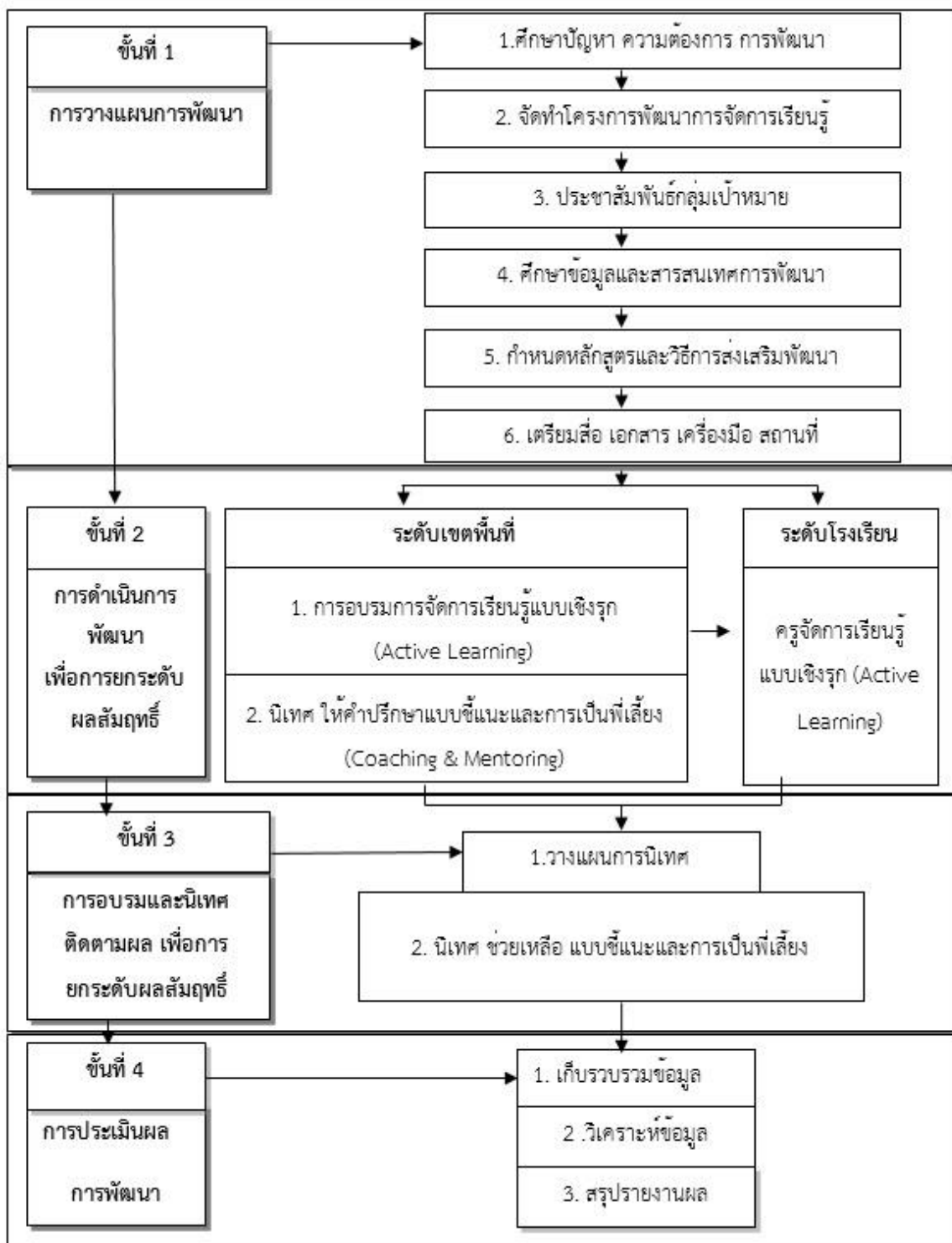
3. แบบรายงานผลสัมฤทธิ์ การประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้แบบรายงานการประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบบประเมินความรู้ความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแบบ ประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้ศึกษาเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ส่วนแบบ รายงานผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คณะกรรมการประเมิน คุณภาพผู้เรียน ระดับสนามสอบที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้ง นำส่งรายงานผลการประเมิน ให้สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาตามแบบรายงานและระยะเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล รายงานผลการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) ผู้รายงานวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลความหมายของแบบประเมินสำหรับข้อมูลที่มี ลักษณะเป็นการประเมินค่า 5 ระดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล รายงานผลการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การประเมิน คุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่ เลี้ยง (Coaching & Mentoring) ใช้สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสรุปวิธีดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 Flow Chart แสดงรูปแบบและวิธีดำเนินการวิจัย

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) (N = 17)

รายการ	ค่าเฉลี่ย(\bar{X})	S.D.	แปลความ
1. การเตรียมความพร้อมก่อนสอน	4.50	0.26	มาก
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.78	0.26	มาก
3. การใช้สื่อเทคโนโลยี	4.06	0.06	มาก
4. การจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน	3.96	0.34	มาก
5. การประเมินผล	4.77	0.55	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.14	0.45	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) กระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้ถูกนิเทศ หลังจากได้รับการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุดคือด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมาคือด้านการเตรียมความพร้อมก่อนสอน ($\bar{X} = 4.50$)

6.2 การศึกษาผลการนิเทศการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring)

ตารางที่ 2 ผลการศึกษานิเทศการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยรูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) (N = 17)

รายการ	ค่าเฉลี่ย(\bar{X})	S.D.	แปลความ
1. ความพึงพอใจต่อการดำเนินการนิเทศ	4.44	0.32	มาก
2. ความพึงพอใจต่อผลการนิเทศที่เกิดขึ้นกับผู้รับการนิเทศ	4.08	0.12	มาก
3. ความพึงพอใจต่อความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศ	4.06	0.25	มาก
4. ความพึงพอใจต่อผลการนิเทศที่ส่งผลต่อนักเรียน	4.00	0.95	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.19	0.87	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจต่อผลการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านความพึงพอใจต่อการดำเนินการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมาคือด้านความพึงพอใจต่อผลการนิเทศที่เกิดขึ้นกับผู้รับการนิเทศ ($\bar{X} = 4.08$) ด้านความพึงพอใจต่อความรู้ที่ได้รับจากการนิเทศ ($\bar{X} = 4.06$) และด้านความพึงพอใจต่อผลการนิเทศที่ส่งผลต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.00$) ตามลำดับ

6.3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

ตารางที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563

ระดับ	ความสามารถรายด้าน		เฉลี่ยรวม
	คณิตศาสตร์	ภาษาไทย	
ระดับเขตพื้นที่การศึกษา	54.98	60.15	57.57
ระดับสังกัด (สพฐ.)	41.30	47.76	44.53
ระดับประเทศ	40.47	47.46	43.97

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 คะแนนเฉลี่ยรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษาสูงกว่าระดับประเทศ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษาสูงกว่าระดับประเทศทุกด้าน

ตารางที่ 4 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เปรียบเทียบ ระหว่างปีการศึกษา 2562 และ 2563

การประเมินด้าน	คะแนนเฉลี่ย		ผลต่าง ปี 2562-2563
	ปี 2562	ปี 2563	
ด้านคณิตศาสตร์	45.21	54.98	+9.77
ด้านภาษาไทย	50.29	60.15	+9.86
เฉลี่ย	47.75	57.57	+9.82

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาเปรียบเทียบกับ ระหว่างปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 พบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละของปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 เท่ากับ 9.82 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละของปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ทุกด้าน

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จากการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก ส่งผลให้ผู้เรียนมีระดับการรับรู้ที่ดีมากขึ้น เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกเป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและสร้าง ความรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติในระหว่างการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาทักษะผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ ใหม่นอกกับความรู้เดิมที่มีจากการปฏิบัติและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดีขึ้น เพราะมีการแลกเปลี่ยนแสดง ความคิดเห็นกันมากขึ้น สอดคล้องกับ วชิรา เครือคำอ้าย และชวลิต ขอดศิริ (2559) ที่ศึกษาพัฒนาการรูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ผู้รับการนิเทศสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับดีมาก และสามารถบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ได้ชัดเจน ส่วนผลการตรวจสอบพฤติกรรมกรชี้แนะและระบบ พี่เลี้ยงของผู้นิเทศอยู่ในระดับมาก คือ ผู้นิเทศสามารถปฏิบัติกรนิเทศในรายการที่กำหนดไว้ เดือนละ 2 ครั้งขึ้นไป โดยประเด็นที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเห็นสอดคล้องกัน มากที่สุด คือ การร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

7.2 ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่าครูผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาครั้งนี้ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงจนเกิดองค์ความรู้ที่เหมาะสม นำไปสู่การมีส่วนร่วม ในประเด็นที่สนใจ ประกอบด้วย ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติ ร่วมตรวจสอบร่วมรับผิดชอบร่วมรับประโยชน์และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันระหว่างครูกับครูและผู้บริหารกับครู สอดคล้องกับ หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2565) ความว่า รู้รัก สามัคคี ซึ่งบุคคลและกลุ่มคนจะต้องรู้ รู้ว่าการลงมือทำสิ่งใดนั้นจะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหาและรู้ถึงวิธีแก้ปัญหา มีความรักที่จะต้องลงมือเข้าไปแก้ปัญหาที่นั้น ความสามัคคีที่จะลงไปในนั้น ควรคำนึงถึงเสมอว่า เราจะทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องทำงานร่วมมือร่วมใจกันจึงจะมีพลังเข้าไปแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี สอดคล้องกับ จิราภรณ์ ยกอินทร์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ Active Learning พบว่า การเรียนรู้ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่เพียงพอที่จะทำ ให้องค์กร หน่วยงานสำเร็จ การเรียนรู้ร่วมกันเท่านั้นที่จะบังเกิดผลสำเร็จ และสอดคล้องกับ ทนงศิลป์ จันทะแจ้ง (2561) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่าการสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยการร่วมคิด ร่วมทำ ทำให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญสามารถเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เครือข่ายมากขึ้น

7.3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ การประเมินคุณภาพผู้เรียน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าระดับประเทศทุกด้าน และคะแนนเฉลี่ยร้อยละเปรียบเทียบปีการศึกษา 2563 สูงกว่าปีการศึกษา 2562 ทุกด้าน ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ครูผู้สอนมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบคงทนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ สอดคล้องกับ ทนงศิลป์ จันทะแจ้ง (2562) ที่วิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริง ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่าองค์ประกอบ ด้านกระบวนการ ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนนั้น ครูผู้สอนควรเริ่มต้นด้วยการ พิจารณาว่าจะกำหนดเป้าหมายของการวัดและประเมินผลอย่างไร ซึ่งการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศจะช่วยให้เห็นกระบวนการของการวัดประเมินผลที่ถูกต้องและชัดเจนมากขึ้น องค์ประกอบด้านการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ทักษะและเจตคติเกี่ยวกับการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง จะส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กระบวนการสอนที่มีประสิทธิภาพ กระบวนการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จะส่งผลให้พัฒนาการของผู้เรียนสูงขึ้นด้วย

8. องค์ความรู้ใหม่

การนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การประเมินคุณภาพผู้เรียน โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ ชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 4 สรุปเป็นรูปแบบที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ คือการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ให้สูงขึ้นได้นั้น จะต้องประกอบด้วย 4 ดี คือ นักเรียนดี ครูดี ห้องเรียนดี และผู้บริหารดี และควรใช้ Supporting 4 ฝ่าย อันประกอบด้วย

Supervisorศึกษานิเทศก์ ต้องเป็นบุคคลที่สร้างแรงบันดาลใจ ปลุกเร้า กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม โดยต้องเป็นผู้มีความรู้ลึก รู้กว้าง รู้จริง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา บน พื้นฐานที่ยึดผู้เรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และห้องเรียนเป็นหลักในการนิเทศ **CEO สพท.** ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการ กลุ่ม ต้องเป็นบุคคลที่สร้างแรงบันดาลใจ ปลุกเร้า กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม โดยต้อง เป็นผู้มีความรู้ลึก รู้กว้าง รู้จริง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา **CEO (กลุ่มโรงเรียน)** ประธานกลุ่ม โรงเรียน คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ต้องเป็นบุคคลที่สร้างแรงบันดาลใจ ปลุกเร้า กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม โดยต้องเป็นผู้มีความรู้ลึก รู้กว้าง รู้จริง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ **Network** เครือข่ายภาคี สังคม ประชาชน ชุมชน องค์กรเอกชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ต้องเป็นบุคคลที่ สร้างแรงบันดาลใจ ปลุกเร้า กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม โดยต้องเป็นผู้มีความรู้ลึก รู้กว้าง รู้จริง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงรูปแบบองค์ความรู้

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

9.1.1 หน่วยงานต้นสังกัด ควรให้ศึกษานิเทศก์ดำเนินการนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากการนิเทศในแต่ละระยะไปใช้ในการวางแผนการนิเทศติดตามให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

9.2.1 ศึกษานิเทศก์และครู ควรดำเนินการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการนิเทศต่อไป

9.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษารูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นที่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.

10. บรรณานุกรม

จิราภรณ์ ยกอินทร์. (2558). การจัดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ Active Learning. สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2563. จาก <http://nakhonnayok.dusit.ac.th/wpcontent/uploads/2015/11/>

ทองศิลป์ จันทะแจ้. (2561). การพัฒนาคู่มือพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. อุดรธานี : กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4.

- ทงศิริป์ จันทะแจ้ง. (2562). ยุทธศาสตร์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. อุดรธานี : กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4.
- วชิรา เครือคำอ้าย และชวลิต ขอดศิริ. (2559). การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. (2562). แผนนิเทศคณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา ปีงบประมาณ 2562. อุดรธานี : กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2565). **หลักการทรงงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักงานสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- Chien, C. W. (2013). Analysis of an Instructional Coach's Roles Elementary School Language Teachers' Professional Developer. **Current Issues in Education**. 16(1). 1-12.